

• 1947 yılında Atlas Film firmasının yöneticileri, başta rejisör Aydın Arakon, Şadan Kâmil, yerli sinemaya «tahsilli, görgüli gençleri getirmek» için çalışıyorlardı. Prodüksiyon amirleri Melih Üstüngörü Fındıklı'da, şimdiki Atatürk Kız Lisesine göndermişler. Edebiyat Fakültesi son sınıfından bir delikanlıyı «Çılgık» adlı filimlerinde oynatıp yerli sinema dünyasına adım attırmak için ikna etmeye çalışıyorlardı. O zamanlar jönpromiyeler şimdiki gibi 10.000 liradan başlayan üç-

retlerle değil, ancak 500 lirayla ve çekimi 2-3 ay süren filimlerde oynuyorlardı. Yılda iki film çevirmek şans işiydi. Bütün Türkiye'de yılda 7-8 film yapılıyor. Son sınıftaki delikanlının arkadaşları «artist olmak üzere bulunan» öğrenciyeye:

— «Sen deli misin? Artistlik iş değil serserilik!... Hiç bir garantisi, istikbali olmayan işe girilir mi? Hem üstelik Babıâli'de gazetecilik yapıyorsun. Ayıp olur.» demişler ve onu vaz geçirmişlerdi.

Atlas Film yöneticileri, ellerindeki «jön adayı» nı kaybedince kartotekteki resimleri karıştırdılar. Birini «Konservatuvar mezunu» olduğu için seçtiler ve stüdyoya davet ettiler. O zaman 28 yaşında olan, sarışın, orta boylu, şık giyinmiş bir genç karşısına geldi:

— «Beni davet etmişsiniz» diye söze başladı. Konuşması, hali tavri gayet rahattı. Anlaşma çabuk yapıldı. Ve genç adam, Emine Engin ile «Çılgık» filminde başrole çıktı.

Atlas Film yöneticilerinin «jöpromiye» yapmak isteyip de razı edemedikleri genç bendini, benim yerine oynayıp sinemada şöhret yapan da Muzaffer Tema.

20 yıl sonra bu hatırayı tatlı tatlı anıp Muzaffer'le konuştuk. 20 yılı bir anda anlatmak ne kadar zor... Saatlerce konuştu. Sakin, kalender, arada bir ince kahkahalar atan, dertsiz, gamsız haliyle...

O zamanlar da böyleydi. Kavgı, gü-rültü, acele, sinirlenmek... Asla bunları Muzaffer Tema'da göremezdiniz. Beşiktaş'ta, parasız yatılı olarak girdiği İstanbul Belediyesi Konservatuvarından mezun olmuş, 1940-45 yıllarında Ankara Devlet Konservatuvarında piyano, keman, flüt öğrenimi yapmış, Riyaseticumbur Filarmoni Orkestrasında çalışmış, sonra İstanbul'a dönmüştü. Şişli ve Nişantaşı

Ortaokullarında müzik öğretmenliği yapıyordu. «Çılgık» filminden sonra Mesiha Yelda ile «Uçuruma Doğru», «Dudaktan Kalbe», Nevin Seval ile «Parmaksız Salih», Gülistan Deniz ile «İstanbul Kan Ağlarken» ve «Kanun Namına» filimlerini çevirdi.

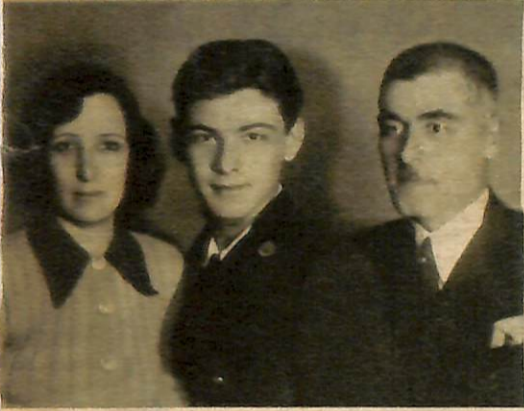
— «Eğer bu son filimde Ayhan Işık'ın oynamasına mâni olsaydım bugün Ayhan Işık'ı kimse tanımayacaktı» diyor. Sonra filimlerini sayıyor: «İngiliz Kemal», «Aşk İstiraptır», «Hiçkırık», «Kadın Severse», «Günahımı Ödeyen Adam», «İstanbul Canavarı»...

Burada durdu: «Neriman Köksal bu filimle sinema hayatının ikinci kurdelesini çeviriyordu...» dedi. Muzaffer Tema, sinemaya girip, çıkan veya eskien-

nice jöner ve genç kızlar tanıması: Suavi Tedü, Orhon Arıburnu, İhsan Evrim, Enver Orhon, Turan Seyfioglu, Pola Morelli, Gülistan Deniz, Nedret Güvenç, Aliye Rona, Mesiha Yelda, Sezer Sezin, Nevin Aypar, Deniz Tanyeli, Oya Sensev, Settar Körmükçü...

— «İstanbul'da 9 yıl çalıştıktan sonra 1956'da Amerika'nın yolunu tuttum. Hollywood'da Fox Film Şirketinde iki yıl kontratla ve ayda 750 dolar alarak yaşadım. «Acı Tebessüm» de Joan Fontaine ile birlikte oynadım. Benden başka hiç bir Türk jöner Hollywood'da film çeviremedi. Joan Fontaine'le dans etmek değil, süpürge bile tutamadı. Orada spor bir Cadillac'ım, bir dairem ve sayısız dostlarım vardı. İki yıl sonra Columbia

Albümünden

YIL 1934 — Beşiktaş'taki İstanbul Belediyesi Konservatuvarında öğrenci. Annesi Elmas, babası Davut Tema ile görülüyor.

YIL 1940 — Ankara Devlet Konservatuvarına girdiği ilk yılda çekilen hatıra fotoğraflarından biri.

YIL 1942 — Ankara Devlet Konservatuvarını bitirmesine iki yıl var. Muzaffer 23 yaşında. Fotoğrafta annesi, kız kardeşi ve yeğeni ile bir arada görülmektedir.

YIL 1945 — Şişli ve Nişantaşı Ortaokullarının müzik öğretmeni.

YIL 1953 — Cadebostanı plajında poz veriyor. Altı yıllık sinema oyuncusu. Ayten Çankaya ile yeni evli.

YIL 1956 — Amerika'ya gitmek üzereyken bu fotoğrafı çekti.

YIL 1967 — Beşiktaş Hayrettin İskelesinde «çocukluk günlerine» bakıyor. Aradan 40 yıl geçmiş, eski mahallesi çok değişmiştir, ama Tema bunca yıl değişmemiş.

MUZAFFER TEMA

YILDIR KAYA GİBİ AYAKTA

Yerli filim dünyasında onun kadar talihi bir başka sinema oyuncusu yoktur. 1947'de müzik öğretmeniyken jöpromiye olmuş, sonra Amerika'da üç yıl milyonlar gibi yaşamış, dünyanın en ünlü yıldızlarıyla arkadaşlık etmiştir. Sinema hayatının 20'nci yılında «karakter oyuncusu», sınıfına geçen Muzaffer Tema hâlâ en çok çalışan yıldızlar arasındadır. Dört defa evlenip boşanan artistin 21 yaşında eşi ve sekiz aylık oğlu vardır.

RÖPORTAJ: E. R. ÖLCAYTO

Amerika Hatırası

Şirketi hesabına «Aya Giden 12 Bilgin» filminde oynadım. Üç yıl kalmak için orada «Perry» adında bir Amerikalı kadınla dördüncü evliliğimi yapmıştım. Ona «Peri» diyordum. Daha önce Sevinç Tevs, Sabiha Kahraman ve Ayten Çankaya ile evlenmişim. Üç yıl Amerika'da milyonlar gibi yaşadım. Sonunda «kürkçü dükkânı»na döndüm. Yerli sinema üç yılda çok değişmişti. Önce film bulamadım. Fakat 1960'dan sonra yıllık film sayısı artmaya başlamıştı. Gene «jön» olarak çalışmaya başladım. Yalnız, 20-25 yaşındaki jönlere yanında biraz «garip kaldığım» fark ettim. Önceleri bu gerçeği bir türlü kabul edemedim. Birtakım esrarlı, eroinci tipler türemişti. Saygı ve ciddiyetten uzak, pis dalavereler ile işlerini çeviriyorlardı. Onlarla aynı sınıfa girmek güllünc olmayı peşinen kabullenmek demekti. «Ankara'ya Üç Bilet» filminde ilk defa «jön» lüğü bırakıp «baba» rolünde oynadım. Bana kapılarını açmayan bütün firmalar eşigimi aşındırmaya başladı. Üç yıldan beri en fazla aranan sinema oyuncusuyum. Artık ağabey, amca, baba, yaşlı ve olgun erkek rollerinde «hepsinden yakışıklı ve iş terbiyesi var» diyerek beni angaje ediyorlar.»

— «20 yıllık tecrübeden sonra gençlere ne tavsiye edersin Tema?»

— «Ben yerli sinemanın talihsiz yıllarında mesleğe girdim. Şöhretimi Türk romanlarına borçluyum. Başarımı dostluklar üzerine kurdum. Prodüktöre, rejisöre, senariste, teknisyen ve artist arkadaşlarıma gerçekten saygı duydum. İşimi çok ciddiye aldım. Gece hayatı, dedikodu ve skandallerle şöhret yapmak bizim devrimizde yoktu. Basının bir sinema artisti için en önemli destek olduğunu yeniler bilmiyor. Öğrendikleri zaman da iş işten geçmiş oluyor. Özellikle sinema sanatçıları şöhret ve servetlerini yayın organlarına borçludur. Bunu unutmazınlar.»

— «20 yıl içinde geçen önemli olaylar?»

— «İlk Türk Oscar'ını ben aldım. 1951-52 yılında Yıldız mecmuasının açığı yarışmada «En İyi Sinema Oyuncusu» heykelini bana verdiler. Cüneyt Gökçer, Bülent Ufuk, Suavi Tedü, Turan Seyfioglu ve birçok jön rakibimdi. 20 yılın en önemli olayı, rüyalarımdaya bile göremeyeceğim bir hayatı Hollywood'da yaşamamdır. Bir müzik öğretmeni iken üç yıl Yenedünya'da en büyük itibarı gördüm. Lana Turner, Gary Cooper'le dizdize oturur, Cary Grant'la aynı berberde tıraş olurdum. Hatta, Cary Grant beni berberde bekler, sıraya girerdi.»

— «En sevdiğin ve en çok nefret ettiğin şeyler?»

— «Nüfus kâğıdımı sevmiyorum. Ama, 'Yahu bu adam hiç ihtiyarlamayacak' demelerine de bayılıyorum doğrusu...»

«21 yaşındaki eşimde, şimdiye kadar 40 yaşındakilerde göremediğim olgunluğu gördüm. Arslan gibi bir oğlum var. O kadar mutluyum ki, tarif edemem. Bu mutlu evlilikten aldığım güçle daha yıllarca karakter oyuncusu olarak sinemada kalmak niyetindeyim.»

MUZAFFER TEMA — Hollywood'da film çevirmiş olan iki Türk aktörden biridir. Feridun Çölgeçen'den önce, 1956'da Amerika'ya gitmiş, Fox Film Şirketinde iki yıl aylık alarak çalışmış ve Joan Fontaine ile birlikte «Acı Tebessüm»de oynamıştır. Columbia Şirketinde «Aya Giden 12 Bilgin» filminde rol aldı. Üç yıllık seyahatinden Amerikalı Bayan Perry adında bir kadınla dönmüştü. Üstte solda, 1958'de Debra Paget, ortada Joan Fontaine, sağda Cornel Wilde ile bir arada görülüyor.

BENZERİ, ALAN LADD İLE — Muzaffer Tema, Alan Ladd ile benzerliğini bildiği için bu meşhur artist ile Hollywood'da konuştu ve bu hatıra fotoğrafını çekirdi. Şimdi ölmüş bulunan Alan Ladd, biraz daha uzun boylu ve sarışındı. Peruka kullanıyordu ve estetik ameliyat yaptırmıştı. 39 yaşındaki Muzaffer Tema, Alan Ladd'ın yanında çok genç duruyordu. Sağda Tema, döndükten sonra Eyüp Sultan'da.

İLK FİLMİ: ÇIĞLIK

MEŞHUR OLDUĞU FİLM: DUDAKTAN KALBE

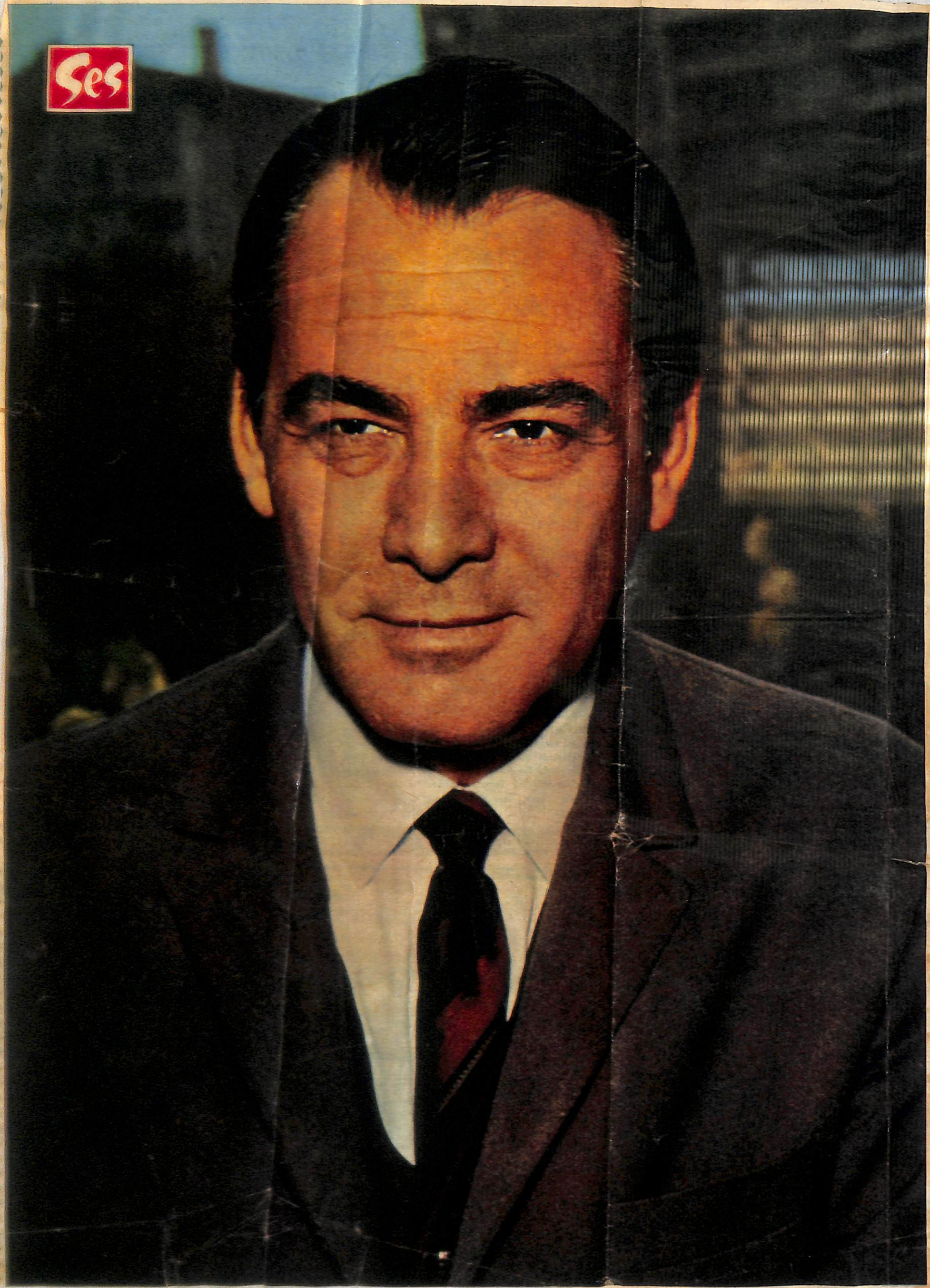
ÜÇ FİLM ARASINDA — Muzaffer Tema 1947 yılında hem müzik öğretmenliği yapıyor, hem de film çeviriyordu. İlk filmi Emine Engin ile başrollerini paylaştığı «Çığlık» tı (solda). Fakat onu Mesiha Yelda ile çevirdiği «Dudaktan Kalbe» meşhur etti. Romanın kahramanının keman çalması Muzaffer'e avantaj sağlamıştı (ortada). 20 yıl sonra çevirdiği son film «Dokuzuncu Hariciye Koşuşu». Rol arkadaşı Hülya Koçyiğit 20 yaşındadır (sağda).

SON FİLMİ: 9. HARİCIYE KOĞUŞU

Ses

Ye
Si
av
se
M
gi
la
M
di
le
ar
di
la
m
y
s
In
ka
di
nr
D
u

Yapmak üzere, hazırlanan sete gittiler. İki sanatçının evireceği «Tendre Voyou», kendini kadın avcısı zanneden ve aslında kadınların ağına düşen bir çapkının komik maceralarını anlatıyordu. Mylène Demongeot, Jean Paul Belmondo'nun sevgilerinden birini canlandıracaktı...

Film çalışmaları neşeli bir hava içinde başladı ve öylece sürüp gitti. Jean Paul Belmondo, Mylène ile set dışında gezip tozuyor, iki arkadaşın geç saatlerine kadar meyhane köşelerinde baş başa oturup dertleşiyorlardı... Bu arada genç adam, İsviçreli sevgilisi Ursula Andress'e söz verdiği halde hafta sonlarında onunla buluşmak için bahaneler yaratmaya başlamıştı... Ursula geceleri telefonla Belmondo'yu arıyor, her defasında da aktörün kaldığı otelden Ursula'ya «Mösyö Belmondo dışarda» diyorlardı...

Diğer tarafta ise Mylène Demongeot'nun nişanlı Marc Simenon her şeyden habersiz, sevdiği kadına çevirteceği filmin hazırlıklarıyla meşguldü. Ünlü polisiye romanları yazarı George Simenon'un yirmi yedi yaşındaki büyük oğlu, Mylène Demongeot ile bir baloda tanıştıktan sonra onun uğruna eşinden ayrılmaya karar vermişti. Mylène'

nin kocası Henri Coste de «Karımın mutlu olması için her fedakârlığa katlanacağım» diyerek boşanma işinde bir güçlük çıkarmayacağını belirtmişti ama şimdi araya bir de Belmondo girince durum adamakıllı karışmıştı. Genç kadın kendini Belmondo'nun cazibesinden bir türlü kurtaramıyordu. Eski arkadaşıyla çevirdiği aşk sahnelerinde kamerayı, rejisörü unutup kendinden geçiyor, film sahneleri gerçek birer aşk sahnesi oluyordu.

Belmondo da durumdan pek memnundu. Hatta Mylène ile oynadığı sahnelerde kasten hata yapıp bu sahneleri tekrarlatıyordu. Aktör bu kadarla da kalmayıp filmi tamamlayıp Mylène'e beraber yaz tatili için Avrupa'nın tenha köşelerinden birine gitmelerini de teklif etti. «Senin hayatın da benimkisi gibi fırtınalarla dolu» diyordu, «işimizin de ne kadar yorucu olduğunu tekrarlamaya lüzum yok... Hiç olmazsa bir haftacık gerçeklerden kendimizi sıyrıp baş başa bir tatil geçirirsek, geriye döndüğümüz zaman mücadele gücümüz artmış olur...»

Mylène'nin bu teklife ne cevap verdiği henüz bilinmiyor ama Belmondo'nun davranışlarından, onun İsviçreli sevgilisini çoktan unutup yeni bir

macera peşinde koştuğunu anlamak mümkün... Mylène Demongeot ise eski arkadaşı ile yeni nişanlısı arasında bir tercih yapmak zorunda kaldığı için pek endişeli... Zira genç kadının Fransız asıllı yeni nişanlısı, onun uğruna birçok fedakârlıklara katlanmış; Mylène ile evlenilmek için karısından ayrılmak üzere teşebbüse geçmişti. Bundan çok kısa bir süre önce, Marc Simenon ile baş başa fotoğraf çektiren Mylène Demongeot, «Nihayet hayatımın erkeğini buldum, çok mutluyum» diye de beyanlar vermişti. Marc Simenon'un genç yıldızla Belmondo arasındaki eski dostluğun birdenbire hararetlenmesini nasıl karşılayacağı bilinmiyor.

UNUTULMAYAN SAHNELER — Mylène Demongeot ile Jean Paul Belmondo, «Tendre Voyou» isimli filmin aşk sahnelerinde büyük başarı sağladılar. ❶ Ateşli bir aşk gecesinde sonra çapkın kurdun kendine çeki düzen vermek için aynanın karşısına geçen sevgilisi. ❷ Genç kadın, sevgilisini bin bir zorlukla giydirir. Üşümesin diye de sırtına ceketini atmayı ihmal etmez. ❸ Ayakkabısız da sokağa çıkılmaz ya... Fakat bir erkeğin ayakkabılarını giydirmenin pek kolay bir iş olmadığı muhakkak. ❹ Her şey tamamdır. Genç kadın, sevgilisinin nihayet giyindiğini görerek sevinir, biraz sonra erkek evden çıkıp gidecektir, ama yürüyecek durumda olursa. Sarhoş bir insanı yürütmenin zorluğu Mylène'in yüzündeki ifadeden anlaşılıyor.

